

³*Akkor ezt mondta Sámuel Izráel egész házának: Ha tiszta szívből akartok megtérni az ÚRhoz, akkor távolítsátok el magatok közül az idegen isteneket és Astartékat! Ragaszkodjatok szívből az ÚRhoz, egyedül neki szolgáljatok, akkor majd megment benneteket a filiszteusok kezéből.* ⁴*Akkor eltávolították Izráel fiai a Baalokat és az Astartékat, és egyedül az ÚRnak szolgáltak.* ⁵*Majd ezt mondta Sámuel: Gyűjtsétek össze egész Izráelt Micpába, és imádkozni fogok értetek az ÚRhoz.* ⁶*Összegyűltek tehát Micpában, vizet merítettek, és kiöntötték az ÚR előtt. Bőjtöltek azon a napon, és ezt mondták: Vétkezünk az ÚR ellen! Sámuel pedig igazságot szolgáltatott Izráel fiai között Micpában.*

Kedves Testvéreim!

Tegnap tartottuk nyári napközis táborunk záró alkalmát. A héten a tékozló fiú történetét jártuk körül a gyerekekkel. Az ifjúsági énekek közül választottunk a témához illő éneket. Tegnap a szülőknek tartott bemutató alkalmával be kell vallanom nagyon megérintett, amikor a gyerekek – úgy éreztem – szívből éneklük az ének sorait: „tékozlóként életem, tárva most karod...” Igen, a mi mennyei Atyánk tárt karokkal vár bennünket. Vár, hazavárja hűtlenné vált, hálátlan, tékozló gyermekeit. Jézusnak ebben a jól ismert, egyszerű példázatában benne van keresztyén hitünk lényege. Az az üzenet, amely nem bonyolult erkölcsi tanításokat, nem kidolgozott teológiai rendszereket tartalmaz, hanem nagyon egyszerűen és hétköznapien mondja el a lényegét.

Mai igénk az Ószövetségből éppen ugyanezt teszi. És ha a szövegkörnyezetet is megismerjük, akkor egészen konkrét párhuzamok is felfedezhetők lehetnek.

Sámuel első könyve egy olyan kort ír le, amelyben a zsidó nép már Egyiptomból való kivonulása, azaz néppé válása óta, már eltelt majd 400 év, de még csak születőben volt a királyság. Egy átmeneti kor, amely azzal telt, hogy keresték az identitásukat azok között a népek között, ahová bevezette őket Isten. A zsidó nép honfoglalását nem egy óriási hódító hadjáratként kell elképzelni, nem is az történt, hogy találtak egy lakatlan területet és letelepedtek. A zsidó honfoglalás egy nép vándorlása volt, akik helyet kerestek maguknak. Voltak városok, területek amit elfoglalta, de az esetek többségében letelepedtek egy kánaán földjén élő nép mellett, az ő városaikban. És elég erős volt az identitásuk ahhoz, hogy ne asszimilálódjanak, azaz ne olvadjanak be, ne kövessék annak a népnek a kultúráját, isteneit, akik mellé letelepedtek. Önálló hittel éltek és dolgoztak az általuk csak pogányoknak nevezett népek között. Alapvetően békés egymás mellett élésként kell elképzelni ezt, ugyanakkor éppen a beolvadás hiánya a területen élő népek, leginkább a filiszteusok haragját vonta magával. A filiszteus nép pedig egy tárgyban találta meg a zsidóság identitásának kulcsát. Ez a tárgy a szövetség láda volt. Az a 10 parancsolat kőtábláit tartó láda, amelyet még Mózesnek kellett elkészíteni, és amelyhez több csoda is kapcsolódott. Pl. bevitték a Jordán folyóba, mire az ketté vált, mint egykor a Vörös-tenger. A ládával kerülték meg Jerikó várfalait, amelyek aztán leomlottak. Ha ellenség közelített a ládához, akkor megbetegedett, esetleg meghalt. A láda Isten jelnlétének szimbóluma volt, és a filiszteusok jól tudták, ha elveszik a ládát, akkor az azt jelenti, hogy legyőzték a zsidóság Istenét, tehát az ő isteneik erősebbek, így beolvaszthatják a népet. És a tervük sikerült, igaz csak ideig-óráig. Mert megszerezték ugyan a szövetség ládáját, de az annyi galibát okozott, hogy később önként visszaadták azt. De ez az idő éppen elég volt arra, hogy a még útkeresésben lévő zsidó nép elbizonytalanodjon. El tudták venni a ládát? Akkor erősebb az ő istenük. És bár nem mondtak le a saját istenükről, de elkezdtek tisztelni a többi nép isteneit is – ahogy mondani szoktam: biztos, ami biztos alapon. Elbizonytalanodtak, megkérdőjelezték Isten hatalmát, egyedülállóságát, hitük alapját, hiszen a hitvallásukban ezt vallották: Az Úr az Isten egyedül az Úr.

Hét hónapig volt a láda a filiszteusoknál, majd miután visszakapták a filiszteusoktól a szövetség ládáját még 20 év(!) telt el, hogy elkezdjenek sóhajtozni az Úr után. 20 év után azonban megteszik, és ekkor jön Sámuel és mai alapigénk: *Ha tiszta szívből akartok megtérni az ÚRhoz, akkor távolítsátok el magatok közül az idegen isteneket és Astartékat! Ragaszkodjatok szívből az ÚRhoz, egyedül neki szolgáljatok, akkor majd megment benneteket a filiszteusok kezéből.*

Ennyire egyszerű. Nem különleges jó cselekedetekre buzdít, nem adakozásra, nem engesztelő áldozatok bemutatására. *Távolítsátok el magatok közül az idegen isteneket... ragaszkodjatok szívből az Úrhoz, egyedül neki szolgáljatok...*

És megteszik, kidobják az istenszobrokat, kidobják az idegen kultuszokat, visszatérnek Istenhez, megtérnek. Ahogy a tékozló fiú visszatér az apjához. Bűnbánattal: Atyám vétkeztem az ég ellen és ellened, nem vagyok méltó arra, hogy fiadnak nevezzenek. És mit mond erre az apa: az én fiam. Bár nem méltó rá, de mégis a fiának nevezi újra. Jézus nem beszél arról, hogy mennyi idő telt el, amíg a tékozló fiú hazatért. Lehet, hogy néhány hónap, de akár az is lehet, hogy 20 év, ahogy a zsidóság esetében. A lényeg nem is ez, hanem az, hogy

minden érdeket, minden bálványt, hamis istent kidobva megy vissza, kullogva, fejét lehajtva, szégyenkezve, de vágyik mégis vissza az apjához.

Amikor Luther Márton annak idején belépett a szerzetesrendbe, egy gyötrő gondolat foglalkoztatta: hol találok kegyelmes Istent? Később, amikor rátalált erre a kegyelmes Istenre, akkor bevészte az asztalába: meg vagyok keresztelve. Miért tette ezt Luther? Azért, mert kitörölhetetlenül figyelmeztetni akarta magát, hogy a keresztség által ő is Isten gyermeke lett, akit elfogad az Isten bármilyen messze is menjen tőle, és bármédig tartson is ez az elszakadás. Meg vagyok keresztelve! A keresztség által Isten gyermeke vagyok. A táborunk egy másik kedves énekében ezt énekeltük: keresztségem hozzá kapcsol, kezében vagyok én. Igen, kerüljek bármilyen messze is, a keresztség által én már az övé vagyok, kitörölhetetlenül. Bármikor visszatérhetek.

Mert nem csak a zsidó nép olvadt be a környező népek közé, nem csupán ők fordultak idegen istenek felé, nem csak ők kerültek messze az Úrtól.

Mi is, Isten ma a földön küzdő népe ugyanilyenek vagyunk. Szívesen asszimilálódunk, beolvadunk a környezetünkbe. Azokat az isteneket követjük, amit a többiek. De nekünk nincsenek istenszobraink – mondhatnánk. Lehet, de ahogy arról már hetek óta szó van az igehirdetésekből: vajon milyen az Istenről alkotott képünk? Nem a saját magunk alkotta istenképben hiszünk? Vajon tényleg Istenben hiszünk és biztos, hogy nem egy általunk vágyott istenképet követünk? Haragszom Istenre... mert..., hogyan engedheti meg Isten ezt... milyen Isten, aki eltűri hogy... Igen, ezek a kérdések, felvetések sokszor bennem is megfogalmazódnak... miért? Azért, mert mi csak a saját érdekeinket nézzük... ezt tette a tékozló fiú, ezt tette a zsidó nép egykor. Hogy én boldoguljak, hogy az én életemben minden flottul menjen, hogy én velem ne történjen semmi baj. Én, én, én... Csak én bírok versemnek hőse lenni, - írja Babits, és hozzáteszi: de még tovább magamnál nem jutottam.

Nem ítékezés ez. Sajnos ilyenek vagyunk. De jól tudta ezt Sámuel is, mert alapigénk szerint, amikor a nép elhatározza, hogy lemond a bálványokról, lemond a hamis istenek tiszteletéről, akkor a következőket mondja: *Gyűjtsétek össze egész Izráelt Micpába, és imádkozni fogok értetek az Úrhoz.*

Sámuel – az Isten embere – imádkozik a népért.

És ugyanezt teszi Jézus is. Imádkozik értünk, hogy felismerjük benne az Atyát, a mi Istenünket, aki tárt karokkal vár. Jézus kitárt karja, a kereszten kitárt karja el kell, hogy gondolkodtasson. Vajon túl tudok-e lépni önmagamon vajon tudom-e a versem, az én életem hőségévé Jézust tenni. Vajon bele tudok-e alázkodni az ő ölelő karjaiba. Mindjárt énekeljük megkezdett énekünk utolsó versében: Még legkisebb jót sem tettem, már te akkor szerettél; Életedet adta értem, Magadhoz úgy öleltél. Ó, én édes Jézusom, Én megváltó Krisztusom, Add, hogy én is szeresselek, S mindvégig a tied legyek.

Igen, erre lenne szükségem neked is. Hogy megerősödjünk az ő szeretetében. Hogy ne kelljen 20 éveknek eltelnie, amíg visszatalálunk őhöz. Hogy észrevegyük már most, hogy rossz úton járunk, rossz dolgokkal próbáljuk meg betölteni az ő hiánya okozta űrt.

Amikor vásárolni megyek egy nagy áruházba, szeretek bevásárlólistát írni. Nem azért mert nem tudom megjegyezni, hogy mit kell venni. De az üzletek szándékosan úgy vannak berendezve, hogy az ember elcsábuljon, hogy elfelejtse azt, hogy miért jött, hogy minél több időt töltsön az üzletben. A bevásárlólista segít, hogy koncentrálni tudjak, mire is van valójában szükségem.

Meg vagyok keresztelve. Luthert segítette ez a mondat, talán minket is tud, hogy el ne vesszünk abban a kínálatban, amit a világ, az ördög és testünk csábítása kínál, hogy elcsavarja a fejünket.

Térjünk meg, térjünk vissza a mi Istenünkhöz, és mint Sámuel, úgy mi is imádkozzunk a többiekért, hogy aztán együtt örülhessünk Istennek, a mi mennyei Atyánknak.